

Uppföljning av tre granskningar

Sölvesborgs kommun

December 2022

Carl-Gustaf Folkesson
Sara Sommarin

1

Inledning

Inledning

Bakgrund

De förtroendevalda revisorerna har beslutat att genomföra en uppföljning av tidigare genomförda granskningar som en del av revisionens arbete för år 2022.

Följande tre granskningar har följts upp:

- Granskning av intrångsskydd (genomförd år 2019)
- Granskning av intern kontroll rörande hantering av statsbidrag (genomförd år 2020)
- Granskning av digitalisering (genomförd år 2020)

I sin risk- och väsentlighetsanalys har revisorerna bedömt att det är angeläget att granska om kommunstyrelsen och berörda nämnder har vidtagit adekvata åtgärder utifrån vad som konstaterats i ovan nämnda granskningar.

Syfte och utgångspunkter

Syftet med denna uppföljning av tidigare granskningar är att granska vilka åtgärder som vidtagits mot bakgrund av de rekommendationer som revisorerna har lämnat.

Granskningen ska besvara följande revisionsfråga:

- Har kommunstyrelsen och berörda nämnder vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av lämnade rekommendationer?

Avgränsning

Uppföljningen är avgränsad till följande granskningar: granskning av intrångsskydd, granskning av intern kontroll rörande hantering av statsbidrag samt granskning av digitalisering.

Revisionskriterier

- Kommunallagen (2017:725) - kap 6:6.
- Bedömningar och rekommendationer i respektive revisionsrapport samt de svar som kommunstyrelsen och nämnder har lämnat.

Metod

Uppföljningen har genomförts genom intervjuer med berörda tjänstepersoner. Fokus i våra intervjuer har varit på de åtgärder som kommunstyrelsen och nämnder har vidtagit utifrån tidigare granskningar. Uppföljningen har även genomförts genom dokumentanalys.

Följande funktioner har intervjuats:

- Kommunchef.
- Barn- och utbildningschef.
- Krissamordnare.
- IT strateg.
- SBKF:s förbundschef, ny verksamhetschef för Område Service i ny organisation
- Digitaliseringssamordnare, ny digitaliseringsutvecklare i ny organisation.

2

Resultat

Granskning av intrångsskydd

Tidigare granskning

Under år 2019 genomfördes en granskning av huruvida kommunstyrelsen säkerställde att Sölvesborgs kommuns tekniska IT-säkerhet var tillräcklig för att reducera risker för obehörigt intrång till en acceptabel nivå.

Med hänsyn till rapportens natur redovisas vår uppföljning i en separat presentation.

Granskning av intern kontroll rörande hantering av statsbidrag

Tidigare granskning

Under 2020 genomfördes en granskning av huruvida kommunstyrelsen och barn- och utbildningsnämnden säkerställde att den interna kontrollen för hantering och redovisning av statsbidrag var tillräcklig. Den sammanfattande bedömningen var att styrelsen och nämnden inte säkerställde en tillräcklig intern kontroll.

Bedömningen grundade sig bl.a. på att:

- Det saknades dokumenterade rutiner och kontroller för hantering av statsbidrag gällande ex. bevakning, återsökning och rapportering.
- Det saknades dokumenterad ansvarsfördelning.
- Systematisk återrapportering till styrelse och nämnd skedde inte.

Politisk behandling

Vid sammanträdet 2020-12-08 §97 behandlade kommunstyrelsen rapporten. Tjänsteskrivelsen till ärendet, daterad 2020-11-17, lämnades av utbildningschef och ekonomichef.

Uppföljande granskning

I detta avsnitt återges revisionens rekommendationer samt redogörs styrelsens och nämnden åtgärder per rekommendation.

Kommunstyrelsen

Rekommendation: Kommunstyrelsen bör säkerställa ett samlat grepp om kommunens arbete med riktade statsbidrag och uppföljning av dessa. I detta ingår att säkerställa en kommunövergripande strategi och ansvarsfördelning för processen kring riktade statsbidrag. Detta i syfte att stärka kommunstyrelsens uppsiktsplikt och skapa en transparens i organisationen.

Av intervju anges att pandemin medfört att andra uppdrag prioriterats till nackdel för rekommendationerna i aktuell granskning.

Rekommendation: Kommunstyrelsen bör utreda behovet av utökad kontroll av nämndernas processer kring riktade statsbidrag. I detta ingår att säkerställa att det är tydligt dokumenterat vilken information kommunstyrelsen ska ta del av avseende processen kring riktade statsbidrag från de olika nämnderna.

Vi har tagit del av en rutin för ansökan och redovisning av statsbidrag i vilken det framgår vilken information barn- och utbildningsnämnden ska ta del av. Att nämnden tar del av kontinuerlig information verifieras även av intervju. Vi har däremot inte tagit del av en plan för kommunstyrelsens uppföljning.

Granskning av intern kontroll rörande hantering av statsbidrag (forts.)

Uppföljande granskning (forts.)

I detta avsnitt återges revisionens rekommendationer samt redogörs åtgärder per rekommendation.

Barn- och utbildningsnämnden

Rekommendation: Barn- och utbildningsnämnden bör säkerställa att det upprättas dokumenterade riktlinjer och rutiner för processen att bevaka/identifiera, söka och återrapportera riktade statsbidrag inom sitt ansvarsområde. I detta ingår att upprätta en dokumenterad ansvarsfördelning för dessa delar. Detta i syfte att stärka spårbarheten i fattade beslut samt att undvika personberoende och därmed motverka sårbarhet vid exempelvis personalomsättning.

Som beskrivet tidigare har vi tagit del av rutinen för ansökan och redovisning av statsbidrag. I denna beskrivs rollen för samordnaren för statsbidrag.

Rekommendation: Säkerställa att det finns en tillräcklig intern kontroll avseende processen kring riktade statsbidrag inom sin verksamhet. I detta ingår att upprätta direktiv för vilken information nämnden ska ta del av avseende processen kring verksamhetens arbete med riktade statsbidrag.

I rutinen för ansökan och redovisning av statsbidrag framgår vilken information barn- och utbildningsnämnden ska ta del av. Av intervju anges att nämnden tar del av systematisk uppföljning, exempelvis i delårsrapport. Detta har verifierats av erhållen rapport.

Kommunstyrelsen & barn- och utbildningsnämnden

Rekommendation: Kommunstyrelsen och nämnden bör inleda ett systematiskt arbete med intern kontroll för att hantera riskområden statsbidragshanteringen, i syfte att stärka den interna kontrollen. Detta mot bakgrund av att statsbidrag utgör en betydande del i kommunens budget samt att kommunstyrelsens och barn- och utbildningsnämndens internkontrollplaner år 2019 och år 2020 inte innefattar några kontrollmoment avseende statsbidragshanteringen. Statsbidrag har inte heller riskbedömts i tillhörande risk- och väsentlighetsanalyser, trots att det anges som en risk i barn- och utbildningsnämndens budget.

Att kommunstyrelsen inlett ett systematiskt arbete med internkontroll för att hantera statsbidragshanteringen har inte kunnat verifieras under granskningen. Däremot har vi erhållit riskanalys kopplat till den interna kontrollplanen för barn- och utbildningsnämnden. I riskanalysen framgår att hanteringen av statsbidrag är ett riskområde men att nya rutiner implementerats, varvid kontrollmomentet inte förekommer i internkontrollplanen. Vi har granskat internkontrollplanen för år 2021 för nämnden.

Rekommendation: Kommunstyrelsen och nämnden bör säkerställa att redovisning av statsbidrag sker enligt god redovisningssed.

Enligt de uppgifter vi har tagit del av pågår ett arbete inom kommunstyrelsen för att säkerställa att redovisningen av statsbidragen följer god redovisningssed. När detta arbete kommer att vara klart framgår dock inte. Barn- och utbildningsnämnden har vidtagit åtgärder för att säkerställa en korrekt redovisning av statsbidragen, bland annat genom upprättandet av rutin för ansökan och redovisning av statsbidrag.

Granskning av digitalisering

Tidigare granskning

Under år 2020 genomfördes en granskning av huruvida kommunstyrelsen säkerställde ett ändamålsenligt arbete med digitalisering. Den sammanfattande bedömningen var att kommunstyrelsen inte säkerställde ett ändamålsenligt arbete.

Bedömningen grundades bl.a. på att:

- Det inte fanns en fastställd strategi avseende kommunens digitaliseringsarbete.
- Det fanns behov av att ta fram en tydlig och dokumenterad ansvarsfördelning.

Politisk behandling

Vid sammanträdet 2020-11-10 §165 behandlade kommunstyrelsen rapporten.

Uppföljande granskning

I detta avsnitt återges revisionens rekommendationer samt redogörs styrelsens åtgärder per rekommendation.

Rekommendation: Ta fram en digitaliseringsstrategi som går i linje med kommunens politiska ambitioner.

Sedan år 2021 finns "Digitaliseringsstrategi för Sölvesborgs kommun". Syftet med strategin beskrivs vara att förbättra kommunens förutsättningar för digital utveckling". I strategin beskrivs mål, förutsättningar samt ansvar. Strategin behandlades av kommunstyrelsen 2021-06-08 §93 och ska gälla tills vidare.

Rekommendation: Genom information och utbildning säkerställa att det finns en tillräcklig kunskap om digitaliseringens möjligheter i organisationen.

Av intervju anges att kunskapen gällande IT och digitalisering förbättrats inom organisationen, exempelvis genom att en digitaliseringsstrategi tagits fram innehållande en målbild kopplat till digitalisering. Samtidigt lyfts att en omorganisering håller på att genomföras och att Sölvesborg Bromölla Kommunalförbund (SBKF) håller på att avvecklas.

Från år 2023 kommer Sölvesborg ha 2 nya IT-funktioner (IT Strategi och digitalisering samt IT Service) vilket beskrivs som positivt i intervjuer. Funktionerna kommer vara organiserade under Område Service i kommunen SBKF:s nuvarande förbundschef kommer bli verksamhetschef för Område Service. I funktionen Strategi och digitalisering kommer en IT-strateg och en digitaliseringsutvecklare placeras med fokus på övergripande frågor. IT Service kommer ledas av SBKF:s nuvarande IT-chef. Funktionen kommer att ha 12 medarbetare och arbeta operativt. Den nya organisationen beskrivs som fördelaktig kopplat till digitalisering eftersom exempelvis digitaliseringsutvecklaren kommer att ha verksamhetschef för Område Service som närmaste chef. I den nya organisationen kommer utvecklarens uppgift innefatta att "agera som en tolk" mellan verksamheterna och IT-funktionen samt att stötta verksamheterna genom digitaliseringsprocessen.

Granskning av digitalisering (forts.)

Uppföljande granskning (forts.)

I detta avsnitt återges revisionens rekommendationer samt redogörs åtgärder per rekommendation.

Rekommendation: Säkerställa möjligheten till central samordning i syfte att få ett ökat helhetsperspektiv över vilka aktiviteter som sker i kommunen inom digitalisering samt säkerställa en effektiv resursanvändning inom digitalisering, samt att detta ansvar tydliggörs i gällande styrdokument,

Som beskrivits ovan håller SBKF på att avvecklas och en ny organisation ska utvecklas. Detta kommer enligt de intervjuade bidra till en ökad helhetssyn samt en förbättrad samordning. Som beskrivits i tidigare rekommendation kommer exempelvis digitaliseringsutvecklaren vara organiserad under verksamhetschefen för Område Service och dennes uppgifter kommer att innefatta att stötta verksamheterna i sin digitala utveckling. Verksamhetschefen i sin tur kommer att vara en del av ledningsgruppen. Den nya organisationen möjliggör ett tydligare helhetsperspektiv kopplat till digitalisering enligt de intervjuade.

Rekommendation: Följa upp och utvärdera kommunens digitaliseringsarbete kontinuerligt.

Av intervju anges att en digitaliseringsstrategi (daterad december 2020) tagits fram samt att exempelvis en informationssäkerhetspolicy samt riktlinjer håller på att arbetas fram. En uppföljning av digitaliseringsstrategin har däremot inte genomförts, delvis mot bakgrund av pandemin. Mot den bakgrunden är bedömningen från verksamheten att det är mer motiverat att genomföra en uppföljning längre fram.

Rekommendation: Uppdatera befintliga styrdokument inom IT och IT-säkerhet.

I dagsläget håller en informationssäkerhetspolicy med riktlinjer på att fastställas. Ambitionen är att policyn ska behandlas av kommunstyrelsen runt årsskiftet 2022/2023. Som tidigare nämnts finns en gällande digitaliseringsstrategi.

3

Sammanfattning

Sammanfattande slutsatser - I

Syftet med denna uppföljning av tidigare granskningar är att granska vilka åtgärder som vidtagits mot bakgrund av de rekommendationer som revisorerna har lämnat, samt huruvida dessa är tillräckliga.

Revisionsfrågan för uppföljningen har varit om kommunstyrelsen och berörda nämnder vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av lämnade rekommendationer.

Avseende **granskning av intern kontroll rörande hantering av statsbidrag**, som avser kommunstyrelsen och barn- och utbildningsnämnden, gör vi bedömningen att *barn- och utbildningsnämnden vidtagit åtgärder* och att *kommunstyrelsen inte* har vidtagit tillräckliga åtgärder utifrån de rekommendationer som tidigare lämnats.

Vi bedömer att det krävs ytterligare åtgärder vad gäller följande rekommendationer:

- Skapa ett samlat grepp kring hanteringen av statsbidrag
- Säkerställa att redovisningen sker enligt god sed
- Säkerställa en god intern kontroll

Vi anser att kommunstyrelsen, med hänvisning till uppsiktsplikten, har ett särskilt ansvar för att säkerställa att dessa rekommendationer blir föremål för åtgärd.

Sammanfattande slutsatser - II

Avseende **granskning av digitalisering**, som avser kommunstyrelsen, gör vi bedömningen att det till *inte helt* har vidtagits tillräckliga åtgärder. Vi kan konstatera att det pågår ett arbete utifrån tidigare lämnade rekommendationer.

Den pågående organisationsförändringen med tillskapandet av ny IT-funktioner i kommunen anser vi kommer ha stor betydelse för att skapa förutsättningar för att hantera de synpunkter som framkommit i den tidigare granskningen. Vi anser att detta kommer att kunna skapa förutsättningar för ökad samordning och en förbättrad helhetssyn utifrån organisationens behov. Vi bedömer även att den nya organiseringen kommer att innebära fördelar för det digitaliseringsarbete som kommunen ämnar driva.

Samtidigt innebär den pågående organisationsförändringen att det i nuläget är svårt att bedöma vilka resultat som kommer att uppnås i förhållande till lämnade rekommendationer.

Utöver vad som framkommit i granskningen samt i vår uppföljning vill vi särskilt framhålla vikten av att i det fortsatta arbetet särskilt belysa vilken effekt hemtagning som digitaliseringsarbetet bidrar till.

Mot ovanstående bakgrund rekommenderar vi därför att en förnyad uppföljning avseende digitaliseringsarbetet genomförs, förslagsvis mot slutet av år 2023.

2022-12-15

Anna Hilmarsson

Uppdragsledare

Carl-Gustaf Folkesson

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Sölvesborgs kommuns revisorer enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.